

245.

- 1) HC 12989
- 2) XVI W. (SW. W., 177-27)

XV. Qu. 1012, 1-2

SLUB

Wir führen Wissen.

Stadt Görlitz

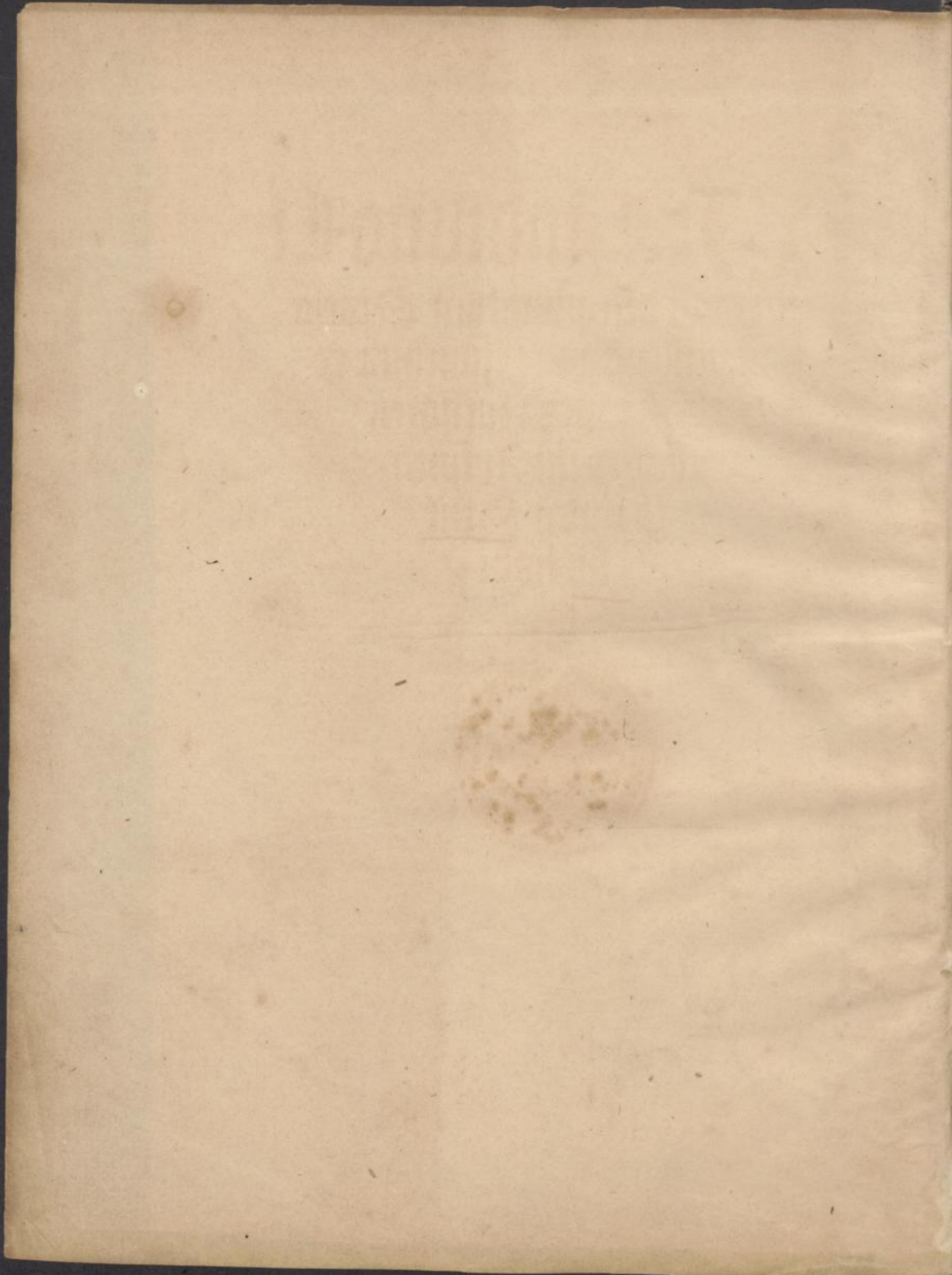

GÖRLITZER SAMMLUNGEN
OBERLAUSITZISCHE BIBLIOTHEK

Uniwersytet
Wrocławski

64

De Laudibus Li

beraliū disciplinarum Oratio

Luculētissima cōplurium ex

eis p̄cipēs Authores

cōtinēs: in Auspica

tu studij Senē

sis habi

ta.

Io. Baptistæ adueduti hexasticon.

Pone malum virus procul hinc quicūq; sororum
Munera sacra cupis nec secus accipies.
Pluraq; cū niteant moneant te dogmata flacci:
Ne proprium feriant tæla retorta caput.
Plura benigne legens paucis arcana mineruæ:
Alterius digne sancta labore feres.

Dominicus ad lectorem.

Quisquis ad ingenuas totum sese applicat artes:
Hæc legat: hic laudes: fructus: & author inest.
Quisquis ab ingenuis studijs diucessit amatis:
Hæc legat: hæc reuocant ad studium iuuenes.
Nec tamen ipse legas cilijs oculisq; retortis:
Inuidia: rabie. liuida frons abeat.
Tandem si qua forent reprehensu digna: benigne
Nos moneas: monitis ipse fauebo tuis.
Nec mirum est peccasse. meo ter quinq; sub æuo
Bisq; super: tauri lumina sol rapuit.
Quod nisi consilijs multis parere putarem:
Non prolata palam hæc inuidiosa forent.
Si cupis Antea rabie lacerare maligne:
Senseris esse meis viribus herculeam.

Dominici Piccolominei Senēsis in initio studij oratio

Hortēsi⁹.

Um in hoc eminenti ornatoque loco: in tanto vi-
c
rorū clarissimorū cōuētū: Magistratus illust-
tris: Nobilissimi viri: ceterique astates præstan-
tissimi: sim dicēdi gratia de liberalibus disci-
plinis: nō mediocri admiratōe vos esse motos existimo
quod tā in tenera ætate tanta de re verba facere audeā: quæ p-
culdubio Demosthenis grauitatē: Hortēsi⁹ robur: Cice-
ronisque facundiā postulet. Dicetis fortasse quod hic dice-
re pōt: cū nō valeat ætate didicisse? Nemo. n. nisi quod scit
bene dicere potest: L. tamē Crassum: atque lumē oratorū
Demosthenē: hāc circa ætatē & eruditos: & facūdos fu-
isse pcepimus: Sed t. e illis quidē me cōfero: Verū enī ue-
ro quoniā doctissimorū sequimur virorū sentētias: si nō
in tam magna puintia ætas autoritatē minueret: eā ipi
cōfirmēt. Nunc vos omēs oro atque etiā obsecro vt vestrā
beniuolentiā quā semp erga cæteros habuistis. vestrasque
beniuolas aures mihi psetis: Dicem⁹. n. breui⁹ quod res tā-
ta dici poterit: & vt opinor quædā nō hic apli⁹ dicta hīs
quoque de rebus quæ voluptatē: ornamētū: vtilitatemue
solent afferre maximā: Quæ non solū fœlices homines
verū etiā plærūque faciūt immortales: ac deo simillimos.
Si quid tādē a me prætermisum fuerit: aut dignitatis
authoritatisque vestre minus decēs: aut huic nobilissimæ
rei min⁹ idoneū dixerō: in nostra etiā culpa vobis igno-
scite. Quicquid enī præsumim⁹ id maxime solita vestra
clemētia humanitateque ausi sumus. Sed iā ad ipsas sci-
entias deueniendū: ad quas debemus omēs animos ap-
plicare: nā vt arboris est fructus & frōdes quædam circa
ramos ornatū producere ita pfecto est hominis deo atque
virtutibus inserrare: nec nō sciētis incubere: quorum
quidem laus emori non potest.

Aij

Exordium

Demosthe-
Cicero.

L. Crassus.
Demosthe-
nes.

Grāmatica
Narratio vñ
in se diuifi
onis obti
nens.
Osiris.
Cyllenius.
Isis.
Theuth.
Mennon.
Anubis.
Tubalcha
Adam.
Hercules.
Phœnix.
Cadmus.
Euander.
Carmenā.

Empho.
Antonius.

Dialectica.
Zeno elea.
Marcus.
.T.V.

Rimū de grāmatica: quę teste Martiano Capel
p la regnāte Osiride Méphi repta educataq; fuit
a Cyllenio: quę Gelli⁹ & Cicero de natura deo
rū Aegyptias dicūt litteras inuenisse: quas vt ali⁹ volūt
Isis: vt ali⁹ Mēnō: vt ali⁹ Anubis: vt ali⁹ Theuth iuenit: vt
scriptū est a Platone in Phœdro: sed eundē esse theuthē
& Cyllenīū et Anubī opinor. et vt quidā credidere litte
re prius a Tubalchayn fuerūt inuētę: cū duabus in co
lumnis mpta scripsisset. vt a⁹ prius ab Adā scriptū enī
fuit a Iosepho eū duas colūnas: vnam æneam: alterā late
ritiam in quibus siderū motus descripserat reliquisse:
asserūt præterea nōnulli et Grāmatices: et ceteraq; fuisse
scientiarū peritissimū. Phrygias post vniuersale diluuiū
Hercules: Gręcas Phœnix. s. in Phœnicia: quas deinde
Cadm⁹ authore Dionisio in Bœotiā trāstulit quę gręca
rum authore litterarū tradidit. Latinas autē Euander si
ue mater eius Carmēta dicitur inuenisse. Sed redeam⁹
vnde digressi sum⁹. Hęc hostiū est & via quædā ad cę
teris sciētias: hęc qualiter legendū scribēdumue sit no
bis ostēdit: hęc necessaria pueris atq; iuuenibus: hęc
senib⁹ est maxime iucūda: hęc est regula & firmamētū
aliarū disciplinarū: sine q̄ nullā possum⁹ aggredi: Quis
est. n. qui sine hac doctū se audeat dicere: nemo pfecto.
Cicero quī eloquētissim⁹ esset: post fori tñ labores Em
phonis Antonij grāmatici scholas frequētabat. Hęc igi
tur om̄s totis virib⁹ debemus optare: querere: atq; capes
sere: huic est. deniq; omnibus inhærēdum.

Nunc de Dialectica dicendū videt: quā secūdū nō
nullos Zeno eleates inuenit. Martiano⁹ p̄mū fuisse apud
Aegyptios inuētā: multūq; apud Athenas effloruisse: a
M. deinde Terētio Varrone in la. inā vocē deductā per
hibet. Hęc quid verū falsūue sit: quid credendū: quid
reprobandū: quid admittēdū: quid refellēdū vi rationis

Martian⁹
Capella.
Gellius.
Cicero.

Plato.

Iosephus

Dionys⁹

Cicero.

Martian⁹

agnoscit: hæc viam recte differēdi demōstrat: vt facile q̄
hāc recte perceperit ad om̄s possit scientias iter habere.
hęc adeo inter cæteras eminet sciētias: vt stoici dicere so-
lerent sine hac doctū eundere posse neminē. Diuin⁹ ille
Plato in vij. de rep. Dialecticē phibet esse necessariā cete-
ris di'ciplinis: vt recte quis possit in vnaq̄q̄ differere.
Diuus Augustin⁹ ait dialectica est ars artū & sciētia sci-
entiarū sine q̄ nulla p̄fecte cognoscitur. Quis neget pul-
chrā esse veri cognitōz? Attidite obsecro romani eloquiū
p̄cipis sentētiam in offi. p̄mo dicētē: Qui maxime p̄-
spicit quid in re q̄q̄ verissimū sit. quiq̄ & acutissime &
celerrime p̄t & videre & explicare rationē: is prudētissi-
mus & sapientissimus rite haberi solet. Hanc qui vere
perceperit: decipi nunq̄ poterit: nullo errore labi.

Quid de Rhetorica & Eloquētia referā? Rhetoricam
primū nōnulli Aegyptijs fuisse a Mercurio traditā: & p̄-
mū Athenis Oratorē extitisse crediderūt. Plotius aut̄ le-
cūdū quosdā Rhetoricā prim⁹ Romanos edocuit. Ari-
stote. libro de sophistis hāc Empedoclē inuenisse p̄nū-
ciauit. Virgilius de musarū inuētis Polymniā: quidam
aliū Protagorā. Antiphō vt nōnulli primus scripsit ora-
tionē. vt Plinius in vij. Pherecydes. Meniorie tamen tra-
ditū est in. li. de clarif. orato. a Ci. Aristotelē citate huius
artē & p̄cepta primū Coracē: & Tisiā cōscripsisse. Hęc
itaq̄ copiose: ornate: cū grauitate dicēdo: in suadēdo dif-
suadēdoq̄ cōsistit. Et vt ait Quintilianus: multo labore
assiduo studio: varia exercitatōe: plurimis experimētis
altissima prudētia: p̄stātissimo cōsilio ars dicēdi con-
stat. Hęc nos edocet qualis orādo vultus habendus sit:
vocisq̄ sonus: quātaq̄ excellētia celsitudōq̄ sermonis:
hęc nobis faciūde tribuit vbertatis eloquiū: hęc qualē
componēdi ordinē: qualem pronūciandi gestū: qualē
grauitatē in dicēdo sit opus habere nobis ostendit. Ab
Aij

Plato.

Augustin⁹

Rhetorica
et eloquētia
Plotius.

Empedo.
Polymnia,
Protagoras

Corax.

Quintilia,

Aristote.

Plinius.
Cicero.
Tisias.

Demofte. Aeschines. Solon.	Victorinus Achatius . Constātius Plato. Orpheus . Mercurius	Cicero.	Ctheff. Trogus. P.
----------------------------------	--	---------	--------------------------

hac om̄s in ambiguis dociles: in cōtentiōe cedētes: in
 praelio superati reddunt: hāc iudicia: senatus: vrbes: &
 regna domitare quis dubitat? Atheniensium hac scientia
 Demosthenes animos aduersus Cthesiphōtē ab aduer
 sario Aeschine impulsos in Aeschinē reuoluit . Quid de
 Solone Atheniensium duce apud Pompeiū Trogū secun
 do volumine legit? nonne hac scientia quā simulauit infa
 niā Athenienses aduersum Megarēses inflāmauit? Qui
 hāc diligentissime tenuit sūmo semp in honore: sūmaq;
 ī dignitate: habitus est. vt Victorin⁹ Carthaginiesis: q;
 Rhetoricā docendo Rhome adeo florebat: vt ærea in fo
 ro statua maxia cū gloria donatus fuerit. Achatij quoq;
 tantū ob eloquētiā valebat authoritas. vt ab Imperato
 re Constātio Liberij loco Maximus fuerit pōtifex con
 stitutus. Hāc ex Platonis sentētia nemo pfecto damna
 re debet: quū p iustitia utimur. Quis .n. Orpheū dam
 nandū censet? qui tot præclara eloquētia fecit? Nā quod
 de eo poetæ fabulāt artificiose. s. cantu & Mercurij lyra
 quā modulabat: syluas mouisse firmissimas solo radi
 ces habētes: feras mitigasse inmansuetas: ad cuius etiam
 cant⁹ flumina suos cursus retinuisse decātāt: nihil est ali
 ud nisi dicti Mercurij lyra. i. eloquētia (v̄p̄diciē .n. Mercuri
 ri⁹ eloquētię de⁹) fluxos: lasciuos: obstinatos malis in
 morib⁹ homies: bestiarū more vagātes in agris: victu sibi
 ferino vitā ppagantes: nec quicq; ratiōe administrā
 tes: non diuine religiōis: nō humani officij ratiōe cō
 lētes: nō legitimas nuptias faciētes: nō certos cognos
 cētes liberos: nō ius eq̄bile retinētes: remouisse: & ex fe
 ris: & imanib⁹ mites reddisse: ac mansuetos: & ī vnū cō
 pulisse locū: & cōgregasse: qdā quoq; ratiōe ad recte vi
 uendū instituisse. Hęc omniū scientiarū: magna: q; arti
 um: & omniū quæ acquiri possunt ex cognitiōe redū
 dant: vt ait Cicero: de q̄ sic in de natura deorū . Iam v̄o

domina rerū: vt vos soletis dicere: eloquentiæ vis quæ est
 præclara: quæ primū efficit: vt ea quæ ignoramus disce
 re: & ea quæ scimus alios docere possim⁹: deinde hac co-
 hortamur: hac persuadem⁹: hac consolamur afflictos: hac
 deducimus a timore perterritos: hac gestiētes comprimi
 mus: hac cupiditates iracūdiāsque restringimus: hæc nos
 iuris legum vrbium societate deuinxit: hæc a vita immani
 & fera nos segregauit. Hæc igit̃ omnes percipere debent
 nam quid multa prædest & pulcherrima didicisse: Si cū
 eloquentia dignitateque eloq: splendido grauique sermone ig-
 noramus? Et quoniā vt inquit Idē in Paradoxis Nihil
 est tam incredibile: quod nō dicēdo fiat probabile: nihil
 tam horridū: nihil tam incultū: quod non splendet
 oratione: licet per Dialecticam quod volum⁹ suadere dis-
 suadereque possimus: nihilomin⁹ t̃ claritate sermonisque
 nitore illustrādum est: vt potentius quadā vi & luce ora-
 tionis in animos influat.

Idem:

Alphora.

Linus.
 Musæus.

Iob.

Chayn.

Sed quoniā: vt Alphorabi⁹ ostēdit: post Rhetoricā
 Poetica sequitur: de ipsa breui dicendū censeo. Poesim
 greci ab Orpheo: & Lino tradūt fuisse inuentam Pho-
 ronæi Regis Argiuorum tempore. vt alij Musæus seu
 Moses: qui vt fertur Hebræas litteras repperit. vt alij an-
 tea Iob. vt alij Abraam: quæ prodiderūt Caldæas: & Sy-
 rias litteras inuenisse. quarū alteras quidā Anubin idē
 est Mercuriū: alteras Rhadamantum inuenisse tradide-
 runt. vt alij credunt in Babylonia primū tēpore Nem-
 broth fuit inuenta. vt alij a Noe quum ex arca egressus
 deo sacrificiū obtulit. vt alij p̃mo a Chayn & Abel quū
 deo sacrificarunt. Hæc audientes oblectat: hæc homi-
 nes ad quicquid vult incitat atque impellit. nam quid de
 illo Dircaō dicit Horatius his verbis? Dircausque ma-
 res aios in Martia bella Versibus exacuit: hui⁹ ad doctri-
 nā ē necessaria p̃gnitio: hui⁹ erat nomē venerabile: testate

Poetica.

Orpheus.
 Phoronæ.
 Moses.
 Abraam.
 Anubis.
 Rhadamā.
 Nembroth
 Noe.
 Abel.

Disputatio

Plato.

Boetius.

Salomon.

Dauid.

Iosephus.

Eusebius.

Cicero.

Asinius.

Ennius.

Pacuvius.

Poeta p̄a p̄ia

Nasōe in tertio artis: & p̄mo sine titulo. O quātū Poesis
est venerāda: nec ab vilo dānāda. Quis credet Platonem
voluisse poetas optimos vrbib⁹ expelli? cū et ipse mul
tū dedit⁹ Tragediē fuerit? & lōga in Ione disputatōe di
uino poetas spiritu dixerit afflatos? nec nō Poesi dei do
nū: Poetāq; bonū deo iū iter p̄tē appellet. Qui poesi Poes
cū authoritate carpere conāt: eundem hac vtētem pro
fecto non intelligūt: quot ibi versus? q̄t sunt ibi metro
rū genera? m̄lta quidē. Iā illorū explodat sentētia: cū dā
nari poetam a poeta referāt: Quis credet p̄terea Salo
monē: Dauid: Mosen: Iob a meretriculis habuisse car
mina? hos om̄s carmina cōposuisse Iosephi authoritate
in Eusebij p̄logo testat Hieronym⁹. de hac sic. Quinti.
in primo. Deniq; credam⁹ sūmis Oratorib⁹ qui veterū
poemata vel ad finē causarū vel ad ornamentū eloquē
tiē assumūt. nam p̄cipue apud Ciceronē: frequētius
tamen apud Asiniū: etiā ceteros qui sunt proximi vidi
m⁹ Ennī: ac Pacuij Lucilij: Terētij: Cēcilij & aliorū:
in feri versus: summa non modo eruditionis gratia: sed
etiā iocunditatis: cum poeticis voluptatibus aures a fo
rēsi asperitate respirēt: quib⁹ accedit nō mediocris utili
tas: cū sententijs eorū veluti quibusdā testimonijs quæ
proposuere cōfirmēt. Strabo in primo. Antiq; vero Po
eticā primā quandā philosophiam esse p̄hibent: quæ
ab ineunte nos ætate ad viuēdi ratiōes adducit: quæ mo
res: quæ affectiōes edoceat: quæ res gerēdas cum iocun
ditate p̄cipiat: posteriores vero Poetā ipsū solū sa
pientē asseruerūt. Quāobrem Græcorū ciuitates ab ip
so primordio eorū liberos in Poetica erudierūt: nō nu
dæ vtiq; voluptatis sed castæ moderatiōis gratia. Cice.
Tuscu. primo. mihi v̄o ne hæc quidē notiora & illustri
ora vi diuina carere vidēt: vt ego aut Poetā graue plenū
q; carnē sine cœlesti aliq; mētis instinctu putē fundere:

Naso.

Iob.

Hierony.

Terētius.
Cēcilius.

Strabo.

Cicero.

Ennius .

Vergilius
Plynius .

aut eloquētiā sine maiori quadā vi fluere abundātē so-
nātibus v̄bis vberioribusq; sentētijs . Item pro Archia
Erenī sic a summis eruditissimisq; homībus accepim⁹
cæterarū rerum studiū & doctrina: & p̄ceptis & arte cō-
stare: Poetā vero natura ipsa valere: mētiscq; viribus exci-
tari: & q̄si diuino q̄dam spiritu afflari q̄re suo iure no-
ster ille Ennius sanctos appellat poetas: q̄ q̄si deorū ali-
quo dono: atq; munere cōmendati nobis esse videant̄:
Sit igit̄ iudices sanctum apud vos hoc Poetæ nomen:
q̄d nulla vnquā barbaria violauit: Homerū Colopho-
nī ciuē suū esse dicunt: Chī suū vendicāt: Salaminī
repetunt: Smyrni vero suum esse confirmant!

Sed quid op⁹ est pluribus? iā ad vltimā Logicę par-
tem quę dicitur historia trāseam⁹: quā Clio si est Vergi-
lio credēdū iuenit: si Plinio: milesius Cadmus .Histo-
riā primū quidam ab initio mundi Mosen inquit de-
scripsisse: antea vero historicū seruabāt officium: nā nisi
quæ viderant: aut cognouerāt minime scribebant. Hęc
gesta: q̄litates: dispositōesq; rerum: temporūq; p̄terito-
rū fideliter enarrat: hęc est vitę magistra: temporū testis:
lux: veritas: vitæ memoria vetustatis enuncia: hęc tenet
lectores: habet enim rerū nouarum expectationē: nihil
est. n. aptius ad lectoris delectationem: quam excellenti-
um virorum facta: & dicta tēporū varietates: fortunæ vi-
cissitudines: quæ in legēdo multum solnet asferre iucū-
ditatis . Hęc etiam plerūq; homines excellentes: facta:
eorumq; dicta pronunciat: vt tales ipsi sumus: q̄les ipsi
fuere. hac senibus iuuenes antecellūt: nā si senes iuueni-
bus sunt antepōnēdi: atq; fideliter audiendi lōgæuam
propter ætatē: cū sæculi sui gesta: dictaq; cōmemorent:
ætātū quoq; suarū viderint: atq; sint m̄pta experti. Quid
iuuenes cum per hanc totius æui gesta dictaque com-
p̄henderint: haud non ætatū multa p̄teritarū

Archias .

Homerus .

Historia .

Clio .

Cadmus .

Moses .

¶ d'ozan

Mathusalē.

Iosephus.

Pompeius

Theopha.

Cæsar Au-
gustus.

Arithmeti-
ca.

Strabo.

Plato.

Theut.

Abraam.

Pythagoras

Linus.

Protagoras

experti? etiã si nũc alter esset Mathusalem : qui suorum temporũ gesta narraret nõne iuuenis potius qui totius æui tẽporumve præteritorũ esset audiendus? Hanc ergo qui retinet: apud omnes celebratissimus extitit vt Iosephus qui ob historias Romę statuã promeruit. Pompeius Theophanis historici filius magnã propter historiarum patr's autoritatem ab Augusto Cæsare curator fuit Asiæ constitutus. Tiberio uero charissimus:

Nunc aut primã Physicæ partẽ amplectemur Arithmeticã: quæ vt quibusdã placuit a Minerua fuit inueta numerorũq; figurę: nemini tamẽ dubiũ Strabonem huius inuentionẽ Phœnicib⁹ ascripsisse. Alij vt a Platone demonstratũ fuisse videmus primũ Theutẽ Aegyptijs tradidisse confirmant. alij dedisse Aegyptijs Abraam. Græcis aut: memorię proditũ est: mēsuras & pondera Pythagorã tradidisse. quæ costat Eutropio teste Siluij p̄caxis tẽpore Sidoniũ inuenisse. Græcos numeros a Lino edoctos fuisse Dionysius asseuerat. Hãc protagoras in artẽ disciplinamq; reduxit. Hęc circa paris imparisq; noticiã versat: hæc nũerare: numerorũ affect⁹: affinitatesq; nos edocet: hæc etiã incrementorũ decrementorumq; mēsurã: hæc quid paruũ magnumq; sit: hæc ubi pars: ubi totum : hæc distantiã proportionemq; nobis ostendit. hæc est cũctis necessaria: nam si numerum tollimus omnibus in rebus: omnia pereũt: tollam⁹ numerum: quomõ triangulũ siue q̄dratũ: & quicq; in Geometria versatur inueniem⁹: quæ omnia numerorũ sunt denominatiua. Quomodo sonorũ aduersum se proportionem quæ numeris inueniũt cognoscemus? Quomõ symphonias? diatesserõ. n. diapason & diapẽte. a numeris nuncupãt. Quomõ astrorũ curus? omnisq; astronomica ratio? sic enim ortus occasusq; sic tarditates. ac siderũ velocitates colligim⁹: sic defectus. & m̄ultiplices lu

Tiberi⁹.

Minerua

Siluius

Procax.

Sidoni⁹

Dionysi⁹.

næ varietates agnoscimus? Quot pedes mettū? Quot tē
pora oporteat habere quō sciēm? sic de cæteris. Ex hac
sciētia magnā cōsegrm et dignitatē et vtilitatē: Victorin⁹
agrani⁹ ille q̄ ratiōz paschatis ad lunæ cursū cōposuit
propter arithmeticā maxio apud Hilarium pōtificem
summum fuit habitus in honore.

Isidor⁹.
Strabo.
Plato.
Theut.
Sasochi.
Moerin.

At iam aliqd de magnitudinū scientia quæ Geome
tria nuncupat explicabimus. Geometriā dixit Isidor⁹
& Strabo li. xvij. fuisse propē Nili varias inundationes
ab Aegyptiis inuentā. Plato scripsit in phedro quosdā
voluisse hāc fuisse traditā Aegyptiis a Theute. Diodor⁹
libro ij. a Sasochide. Vergilius Eratoa phiber iuenisse:
ali⁹ Moerin. Et vt est quorundā sentētia. Pythagoras hu
ius primū fundamēta iecit: quam ad Græcos ab Aegyp
tiis transfuit. Quidā refert Ptholemæū philadelphum
orbis terrē descripiōem cōposuisse: nā cum mensori
b⁹ & Eratosthene philosopho magna mirac⁹ subtilita
te/atq; ingenio stadiorū numerū inuenit Strabo v̄o tu
lit Anaximādrum terræ marisq; circuitum descripsisse.
Hec in veri vestigatione versat: per hanc scientiā distāti
arū dimensionē: vbi sita sint loca: dimēsi onē figuramq;
telluris per pūcta etiā possum⁹ explicare. Nōne sūthec
pulchra & cognita iocūda: hęc est digna ingenuas acq;
rētib⁹ artes: digna eruditis: digna claris viris: digna pri
cipibus: digna pculdubio regib⁹. magna est pfecto hu
ius sciētiæ vis: Dinocrates illi nobilissimo tēplo ephē
saie Dianę pfect⁹ est: quoniā regi magno Alexādro ar
te geometrica ægyptiacam ciuitatem Alexandriam vt
construeretur metatus est atq; descripsit.

Aephesi.
Diana.

Plynus.
Amphiō

Nūc illā q̄ nobis melodiæ pfectiōes cōstēdit q̄busdā
parest laudib⁹ efferre. Musicā vt fert Plyniana sētētia rep
perit Amphiō. Boeti⁹ i pmo de musica docz apud grē
cos cū feriētib⁹ Pythagorā malleolis iēqualib⁹ atq; cor
dis & calamis iueisse. Ioseph⁹ cū fr̄is malleolis iuenisse

Victorinus

Hilarius.

Geometria

Diodorus.

Vergilius.

Pythagoras

Ptholemæ.

Eratosthē.

Strabo.

Anaximā.

Dinocrates

Alexander.

Musica.

Boetius:

Pythagoras

Iosephus:

Tuba.
Mercurius.
Apollo.
Melpome.
Linus.
Isis.

Socrates.

Scipio.

Tubalem : Mercuriū cognominatū. Theodontius At
cades. s: cū calamis . Plutharcus in libro de musica p
tulit Apollinē. vt aliū cantū reperit Melpomene. Diony
si⁹ melodiā Linum apud Græcos inuenisse nō dubita
uit. Aegyptij vero vt Plato cōmemorat in ij. de leg. hanc
ab Iside originē apud se traxisse confirmāt. Musicę pri
mum studiū secundū quosdā fuit apud Assyrios: secū
dū alios apud Aegyptios. p hāc sonorū varias & potesta
tes & naturas: p hāc quid iuauc quid absonū cognosci
mus: hęc tāta fuit in dignitate apud Antiq̄s: vt in omni
bus fere musica fruerent. vnde Valerius maximus de in
stitutis ant. loquēs de Romanis ait. maiores natu ad ty
bias egregia superiorū opera in cōniuijs carniē cōpre
hensa pangebāt: quo ad ea imitanda iuuētutem alacrio
rem redderent. Græci musices ignarū putabāt eruditum
neminē: quāobrem Socrates quāq̄ senex: hāc tamē no
luit scientiā preterire. Hęc omniū animos oblectat hac
tam mūdana q̄ cœlestia gaudēt: hęc superbos mitigat
& feroces. de q̄ sic Macrobi⁹ in secūdo de somnio Sci
pion. omnis habitus animi cantibus gubernat: nā dat
cātus somnos adimittit: nec nō curas & imutat & retra
hit: suggerit irā: clemētiā suadet: corpis quoq̄ morbis
medetur. hinc est q̄ egris prestantes p̄cinere dicūt. Et
qd mirū si inter homines musicę tanta dominatio est:
cum aues quoq̄ veluti cygni: aliæ ve id genus: cātū ve
luti quadā disciplīna suę artis exerceāt: nōnullę vō aues
siue terrenę seu aquatiles belluæ inuitate cantu in rætia
sepe decurrūt. iure igit̄ Musica omne capiēt quod viuit:
quia cœlestis anima qua vniuersitas animat originem
sumpsit ex musica. mortuos quoq̄ ad sepulturā p̄seq̄
cū cantu oportet plurimarū gētū & regionū instituta
sanxerūt: persuasione hac qua post corpus aię ad origi
nem dulcedinis musices. i. ad cœlū redire credūt. Mar

Theodō.
Plutarch⁹
Dionysi⁹

Plato.

Valerius
maxim⁹.

Macrobi⁹

Martian⁹ tianus ait multarū græcarū vrbium leges publicaq; de
 cetera perturbatiōes animorū morbosq; corporis ad ly-
 ram etiam medicare instituisse. Tibia nanq; sæpissime
Xenocras. afflictiones animi Theophrastus eiecit. Xenocrates lym-
 phatos modulis orgāicis liberabat. Cui ē etiā illud Em-
 pedoclis ignotū? qui cū hospitem quispiā gladio furi-
 bundus paternā propter accusatiōem inuaderet: canēdi
 modū inflexisse dicitur: & adolescētis iracūdiam tempe-
 rasse. Pythagoras. dū steliarū cursus vt ei mos noctur-
 nus erat suspiceret: Tauromitanū furētē adolescētem:
 qui riuales domū in qua scortū erat clausum cōburere
 volebat: nullisq; voluit amicorū admonitiōib⁹ a furore
 desistere: sub Phrygī, modi sono reddidit mītiore & ad
 mētis statū capacissimē reduxit. Timotheo musicę tātū
 artis supererat: vt q̄tiēs libuisset & animos hominū ve-
 hemēti harmonia ad qcquid voluisset accēderet & rur-
 sus molli ac placida leniret: de quo sic Basilius magn⁹.

Theophras.
Empedo.

Pythagoras

Thimoth.

Basilius
magnus.

id est Timotheus cū phrygiū cantum tibia pulsaret: A-
 lexādrum excitasse ad arma diciē dum cōnabat: & iteq;
 reduxisse ad conuiuiū cū depressisset harmoniā: tāta est
 in musica potestas. Itaq; cum tot dignitates atq; utilita-
 tes in hac sciētia maneāt: a nullo p̄fecto contēnenda est
 sine qua nemo Rhetoricus bonus ve Poeta posset eua-
 dere.

Alexāder.

Haftenus de Musica: iā ad p̄sagā Astronomiæ sci-
 entiam deueniamus. Astronomiā nōnulli a Seth prin-
 cipiū referūt habuisse: vt aliī hanc & om̄s vt dixi scien-
 tias p̄mo habuit Adā. Post v̄o magnū diluuiū tradidit
Albuma. Albumasar īntroductorij. v. a Sem filio Noe fuisse resti-

Astrono-
Seth.
Adam.
Sem.
Noe.

Bi

Berofus.	<p>tutā: primūq; astrologiē studiū apud Caldeos institutū a quibus discedēs Berofus vt ostēdit Vitruui⁹ in ix. in insula & ciuitate Co primū hāc apuit artē. Assyrios vt Theodōti⁹ asserit Promethe⁹ instituit: q; a Caucaseo in mōte rep̄isse cōfirmāt. Græcis vt Plini⁹ in vii. Atlas apuit. Aegyptijs quidā putāt vt refert Plato p̄mū Theuthē Thamo. i. Ammōe regnāte tradidisse. Lactāti⁹ affirmat ij. diuinarū insti. astrologiā Dæmōa iuenisse: & Aegyptijs demōstrasse. vt Diodor⁹ i vi. vn⁹ ex Helyadib⁹ Actin⁹ aegyptijs demōstrauit. vt Ioseph⁹ dedit aegyptijs Abraam. ut ali⁹ filius Noe Cham: q; et Zoroastes appellatur. quē etiā post diluuiū om̄s liberales iuenisse sciētias asseuerāt. Manili⁹ illis qui Theuthē. i. Cylleniū iuenisse credūt assentiūt: dicēs: Tu princeps authorq; sacri Cyllenie tātū: Per te iā cœlū in terris iā sydera nota. Ali⁹ primā venerē astrorū cursus cōstituisse: & Mercurio demōstrasse. Virgilius hāc Vraniē ēbuit inuētōem. Nec desūt q; primā Astronomiē iuētōm Aegyptijs dederit Astrologiē v̄o & natiuitatis obseruatiē Caldeis ascripserit. Sidera in nauigādo vt ē q; rūdā sētētia primi obseruauerē Phœnices. Hęc syderū: lūæ solisq; cursus: magnitudines: distācias: cōiūctiōesq; lunę solisq; defect⁹ agnoscit. hęc qd mūd⁹: qd cœlū: qd spheræ situs & cursus: quid axis: q; sint cœli climata diffinit. p̄ hāc hominū volūtares: & varios appetit⁹: repētinosq; casus: impet⁹ animorū agnoscim⁹: om̄iaq; futura fere p̄uidem⁹. o q; pulchre est futura p̄scire. p̄ hāc sciētā causarū effectū: de quibus in cœlo aspiciūt rationē possum⁹ explicare: p̄ hāc cōsequētia remimus q; si p̄sentia: p̄ hāc totius vitę cursum videmus. Hęc etiā solet hominib⁹ s maximope cōduce: quē admodū de illo Gallo Sulpitio legit: q; si Astro nomiā ignorauisset Romanorū in Macedones exercit⁹ magnā prop̄t eclypsim territus fugam arripuisset.</p>	Vitruui⁹.
Theodōti⁹		Prome.
Plinius.		Atlas.
Plato.		
Thamus.		Ammoa
Dæmon.		
Diodorus.		
Iosephus.		
Abraam.		Noe.
Zoroastes.		Cham.
Manilius.		Theuth.
Venus.		
Virgilius.		Vrania.
Sulpitius Gallus.		

Sed ne vos afficiam redio ad Philosophiam accedam⁹;
que omnium scientiarum dux est atque progenitrix: septemque con-
plectitur disciplinas. hanc ut quidam existimant Vulcanus in-
uenit prius in suo studio secundum quosdam fuit apud Assyri-
os. Secundum nonnullos alios apud Persas. secundum alios
apud Aegyptias Thebas. Musaeum quidam Athenis primum tra-
didere philosophatum. Pythagoras philosophiam in extre-
mo Italiae in ea. scilicet. e qua magna tunc Graecia vocabatur: apud
Crotonem civitatem Tarentino in sinu Italiae edocuit.
Haec est disciplina disciplinarum: remotaque ab oculis rerum
naturaeque scientia: diuinorum princeps: huic humanae diui-
narumque rerum disceptatio defertur. sine hac eloquere esse ne-
minem: nec quemquam virum ingenuum existere quis dubitat?
sed illiberalis: nec preclarum generosum ve quicquam de seipso
prestiturum. Haec est ut ait Plato deorum munus. haec ut Cice-
ro deorum inuentum. hanc nunquam satis digne poterimus lauda-
re: nam quid optabilius sapientia? quid praestantius? quid
melius? quid homine dignius? nihil est enim philosophia
praeter studium sapientiae. praeterea haec animi caliginem dispu-
lit: ut omnia supra infera prima media & ultima videre pos-
sit. quo quidem animo nihil est velocius: nihil praestantius
nihil diuinius: nulla celebritas est quae valeat cum animi ce-
lebritate contedere. de qua Philosophia quae Ciceronis verba
nolit audire in primo de legibus dicentia? philosophia
nihil a diis immortalibus vberi⁹: nihil florenti⁹: nihil pra-
stabilius hominum vitae datum est: haec. n. vna nos cum cete-
ras res omnes: tum quod est difficillimum docuit ut nosmet-
ipsos nosceremus cuius precepti tanta vis: & tanta sententia
est ut ea non homini cuiquam sed Delphico deo tribuerent.
Item in v. Tusculanarum prohemio. omnium vitiorum pecca-
torumque nostrorum omnis a Philosophia petenda correctio
est. cuius in sinu cum a primis aetatis nostrae temporibus volun-
tas studiumque nos impulisset: his grauissimis casibus in eum

Bij

Plato

Phia.

Vulcanus.

Musaeus.

Pythago.

Cicero.

Cicero.

Delphicus
deus.

dem portū quo eram⁹ egressi magna iactati rēpestare cō
 fugimus. o vitæ Philosophia dux. o virtutis indagatrix
 expultrixq; vitioꝝ. Quid? nō mō nos: sed omnino vita
 hominū sine te esse nō potuisset. tu vrbes pepisti: tu dis
 sipatos homines i societate vite cōuocasti: tu eos inter sese
 primū domicilijs: deinde coniugijs tū litterarū & vocū
 in cōmuniōe iūxisti: tu inuētrix legū: tu magistra morū
 & disciplina fuisti. ad te cōfugim⁹: abs te opē querim⁹:
 tibi nos vt antea magna ex pte: sic nūc totos tradim⁹: ē
 enī vnus dies bene ex pceptis tuis actus toti pene imor
 talitati antepōndus: cuius igit potius opib⁹ vtemur q̄
 tuis: quæ & vite trāquillitatē largita nobis es: & terrore
 mortis substulisti. hęc ille. Hęc itaq; medet animis: ina
 nes sollicitudines detrahīt: supbiā tyrannidēq; deuicit: cu
 piditatib⁹ liberat: hęc est secura cultuq; simplex: hęc pel
 lit timores: confirmat enī quibusdā quasi pceptis vim
 fortitudinis: paruifacitq; fortunas. hęc pfecto diuina vi
 detur vis: maxiaq; admiratiōe laudeq; digna esse putat:
 quæ tot res efficiat & tantas. o sapientissimum consili
 um: o maximā virtutem: o lucem ab omnibus expeten
 dam. Fuit iam a Platone: vt explicauit in libello de phi
 losophia parēs eloquētię Cicero accepta philosophādi
 ratio triplex. Vna logica nuncupat: quā in rupe Cauca
 si Parmenidē inuenisse cōstat. hęc in ratiocinando: siue
 in differēdo cōsistit. Diuidit in Gramaticē. Dialecticē:
 Rhetoricē: Poeticā & in Historicā: de quibus diximus
 Altera Physica: quā testante Laertio: Lactatio: ac de
 natura deorū Cicerone: Thales milesius inuenit. Hęc
 in naturalia: occulta ve querēdo cōsistit: diuiditurq; in
 Arithmetica: Geometriā: Musicā: & Astronomiam:
 Quę omnes artes in veri vestigatione versant: de quib⁹
 etiā supra. Tertia Moralis est Philosophia quę in viuē
 di ratiōe cōsistit: & vt om̄s inqunt Socratis fuit inuētū

Plato.
 Diuisio
 Phię.
 Parmeni.
 Diuisio Lo
 gicæ.
 Physica.
 Thales.
 Diuisio
 Physicæ.
 Noralis
 Phia.

Cicero.

Laertius.
 Cicero.

Plato.

Hæc mores quibus viuendū sit nobis ostēdit. hæc sibi
prudētiā: iusticiam: fortitudinem: tēperantiā vendicat:
hæc est vera Philosophia. q̄ nos ad bene. beateq; viuen
dū instituit: In hac soia ē oblectatio atq; utilitas: In hac
nullus diffidijs: null⁹ errori loc⁹. In hac totius philoso
phiæ vis atq; ratio cōtinet: ad quā Socrates om̄ibus ab
iectis se cōtulisse fert. Plato in epistola ad Aristodorum
gaudet Aristodoro philosophiæ morū icūbere: ip̄mq;
hortatur in ea p̄seuerare: quā verā dicit esse philosphi
am. Hæc diuidit̄ in Aethicē idest Monasticā: quæ circa
cuiusq; hominis sigillatim gubernationē vsat̄. Et vnū
quēq; sese regere docet cūctis excolere: ornare: augereq;
virtutibus: nihil admittere in vita q̄ nō gaudeat nihilq;
facere pœnitēdū. In Oeconomicā: quæ ad rē familiārē
tuendā: & ad familiæ p̄tinet gubernationē: nec non do
mesticarū ordinē rerū sapienter disponit. Et in Politicā
quæ sicut monastica p̄tinet ad singulos: & ad patrem
familias Oeconōica: ad vrbiū p̄tinet gubernatores: hæc
circa gubernatiōm ciuilem versat̄: hæc docet ciuitates
regere sapiēter: hæc reipublicæ curam suscipiētem regē
tem quoq; ciuitatē/prudētiæ solertia: iusticiæ libra: forti
tudinis stabilitate: tēperatiæ pacientia: docet proximos
diligere: liberos amare: parētes venerari: vrbes tueri: salu
tem ciuium custodire id est reipublicæ consulere.

Socrates.
Aristodor⁹.

Diuisio
Phię.

Plinius.
Gellius.

Nūc quoniam me dies potius q̄ materia deficeret: ne
si nus agendis plixiores breuitati studeat res: ad Medici
nam quā sibi naturalis Philosophia vēdicat: eiusdē q̄si
filiam transeo. Hui⁹ artis vt Plinius ait fuit inuētor Ara
bus. vt alij Aegyptij. vt Gellius Sol fili⁹ Oceani. Aescu
lapius medicinam multū amplificauit: optimus adeo
medicus eualit: vt Hippolytū ab equis dilaceratū in vi
tam reduxerit. Mercurius aut̄ ille trimegistus huius ar
tis hunc Aesculapiū vt dicunt Asclepij auū fuisse reper

Medicina.

Arabus.
Oceanus.

Hippolyt⁹.

Asclepius.

B iij

Plynius.

Aesculapi⁹
Hippocra.
Hemina.
Archaga.

Apuleius.

Erasistra.

Leges.

Cicero.

Ceres.
Bellona.

torē ostēdit: quū dicit ī libro de Idolo Asclepio loquēs
Auus enī tuus o Asclepi medicinæ p̄mus iuētōr reme-
auit in cœlū omnia nūc etiam hominib⁹ adiūmēta prē-
stans infirmus numīe suo: q̄ solebat medicinę arte præ-
bere. Plærīq³ v̄o credunt & medicinam: & herbarū vi-
res quas Plynius Chironē: Apollinem iuenisse. Dicdo-
rus in p̄mo Mercuriū apud Aegyptios primū inenisse
asseuerat: qui postmodū hanc Isidem edocuit: a qua in-
struct⁹ fuit Apollo. hāc ab Aesculapij morte vsq³ ad Ar-
taxerxis tēpora perditam in lucē reuocauit Hippocra-
tes. Romæ p̄mus Hemina Cassio auth ore: claruit Lysa-
niæ filius Archagatus: cui datū fuit hanc propter artē
ius quiritium. Nec tamē est mirandū q³ pluribus inuē-
tiones artiū scientiarūq³ tribuantur: quippe qui multū
quas dicūt scientias inuenisse amplificauere: seu iam p̄-
ditas restituerūt: siue diuersis in locis inuētōres extitere
Morbos medicina repellit a corpore: sanitatēq³ restituit
amissam. | Salutis fuit hominum causa vt ait Apuleius
quæ sita. Est etiā p̄tilis medicina: cognitūq³ pulcher-
rima: qua quidem arte nulla fructuosior. quam ob ar-
tem Erasistratus Antiocho rege sanato centum a Ptole-
mæo rege talentis donatus fuit. Hanc dei quasi minis-
tram possumus appellare: cumquæ deus creauit ipsa
conseruet.

Iam v̄o sumus ad leges deducti: quas nemo pro dig-
nitate poterit laudare: nec tamē hoc a laude cessandum.
Legū quidem non est scientia negligenda: qui enī leges
relinquit seipsum reliquit: vt ait Cicero. has ad diuinū
cultum tendere quis ignorat: hæc est altera philosophię
nata: quæ ab Aethica Physicaq³ descendit. Leges Plini-
us arbitrat̄ primum Cererem condidisse. quibus eatur
in bellum qdam arbitrantur Bellonam. Isidorus etymo

Chiron.

Isis.

Apollo.

Cassius.

Antioch⁹

Ro
Sol

Isis

Mi

Op

Mi

Ma

Pla

	logiarū quō scribit Mosen diuinas primū omniū Hebraeis leges explicauisse. Græcis leges: iudicia: sub iudice causas agitari Phoronem. leges Aegyptijs Mercurium trimegistum. Lacedæmonijs Apollinis auctoritate Lycurgū. Romanis autē Romulum: Numamq; instituisse. Atheniēsis auctoritate Minerue Solonem: Vt alij dedit Atheniensibus Cecrops. vt alij Lysania: & Aegyptijs Isis. Arestoteles: & Plato primo de legib⁹ Iouis edicto leges Cretenibus Rhadamantum fratremq; Minoa dedisse perhibent. Arcadibus vt refert Cicero de natura deorum quartus Apollo condidit. Atlantios siue Mauros vt docuit Diodor⁹ & morib⁹ & legib⁹ Cælius pater Opis informauit: qui syderū scrutator extitit diligentissimus: & annum ad solis: & mensem ad lunæ reuolutionē instituit. Idem etiā Diodorus ait primum leges Aegyptijs post antiquā iporum vitam quam deorum fuisse tempore fabulantē dedisse Mercurij vt aiunt præcepto Minam. Carthaginēsis dedit Charondas. Persis. Zoroastes. Arabibus Maumeth. Getis Zamolsis Magnesijs & Siculo Plato. Italis vero Pythagoras tradidit. Lex cōmunis est ciuitatis consensus: & quoddā generale virorū prudētū seu populi iussum: plebisue: magistratu rogante: quædamq; recta rationalisq; regula pertinens ad omnes: quod cuiuscunq; faciendum præcipiens: rectiq; præceptio: prauiq; depulsio. hæc est vera magistra: vera gubernandi ratio: quam vnus quisq; debet obseruare. Inuria siquidem depellit: cōciliat discordes: iusticiam seruat: extrahit vitia radicitus. O quæ est p̄clara hæc scientia: o quæ potestas legū veneranda. leges ad vtilitatem communem: ad cōmodum: salutēq; sunt reipublice relate: quibus omnis respublica optime administrat: magnas ex quib⁹ laudes atq; vtilitates sepiissime p̄sequimur.	Moses.
Romulus		Phoroncus
Solon.		Apollo.
		Lycurgus.
Isis.		Minerua.
		Cecrops.
Minos.		Plato.
		Rhadamā.
		Cicero.
		Apollo.
Ops.		Cælius.
Minas.		Charondas.
Maumeth.		Zoroastes.
Plato.		Pythagoras
		Exclamatio.

Lysania.

**Iuppiter.
Isis.**

Cicero.

**Exclama-
tio.**

Sicuti de illo Arcade Lysania legitur: q̄ cū atticos rudes
moreq̄ brutorū viuētes aniaduertisset: legibus cōposi-
tis ad humanos bonosq̄ mores induxit: quāobrē eum
deum existimātes Iouem appellauere: suūq̄ regem con-
festim fecerūt. Similiē Isis traditis Aegyptijs legib⁹ ab
ipsis ante mortē: & post: fuit q̄ maxime venerata. Hęc vi-
culū sunt: animus: mēs: cōsiliū: & sentētia ciuitatis. hęc
fons eq̄tatis: & fundamentū libertatis: sine q̄bus nulla
respublica manet: nec est p̄fecto respublica nūcupāda.
Sed si cūcta vellem cōplecti: antea diem vesp̄ cōpone-
ret. Leges p̄fecto ciuiles addiscendę sunt: atq̄ seruandę
Eo magis illę pontificię: illęq̄ diuinę: scilicet illę san-
ctę: illęq̄ celestes: quę nos ad verū iter summūq̄ bonū
dirigunt. Est q̄dem vera lex vt meminit Cicero in tertio
de republica recta ratione cōgruēs: diffusa in om̄s: con-
stans: sempiterna: quę ad offitiū iubēdo: a fraude vetā-
do deterreat. Quę tamen nec p̄bos frustra iubet: aut ve-
tat: nec im̄ p̄bos iubendo aut vetando monet. Huic legi
nec p̄phanari fas ē: nec derogari aliq̄d licet: nec tota pōt
abrogari: nec aut p̄ senatū: aut p̄ populū solui hac lege
possu nus: nec est quędē explanator alius: aut in̄pres
nec erit altera lex Romę: altera Athenis: alia nunc alia
post hac: sed & om̄s gētes: & om̄i tēpore vna lex: & sem-
piterna: & imutabilis cōtinebit. Idēq̄ erit cōmunis q̄si
magister: & īperator omniū deus: ille huius legis iuētor
disceptator: ītor: cui q̄ nō parebit: ip̄e se fugiet: ac natu-
rā hominis asp̄net: hoc ip̄so maximas lue: p̄enas: etiā
si cętera supplicia q̄ putāt effugerit. Has itaq̄ leges a so-
lis ortu vsq̄ ad occasum & omnes gētes: regiōs: om̄isq̄
sexus: & etas p̄cipere debēt. O nobile decus: o virtutem
dignissimā: tu verū cultū retines: tu fidei domiciliū: tem-
plumq̄ dei: a quo discedēs: a spe salutis æterne alienat̄
tu nos ad illam ciuitatē: ad illud regnum: ad illam ducis

gloriam sempiternam.

Moses.

Postremo de tertio a Philosophia ducēte gen^o quam Theologiā nomināt. & a Physica: Logica: & Aethica deriuat. Et sic ut est quondam opinio Mercurius trimegistrus inuenit. ut quorundam aliorum Moses! In hac Linus & Orpheus magnopere claruerunt. haec de inuisibilibus: ab oculisque remotis essentibus: atque de illo principe Deo: qui omnem mundum regit disputat. Nihil est enim aliud Theologia si velim⁹ interpretari: quam sermo ratiocinatioque de deo haec supernarum: diuinarumque subtilitatum est perspicax indagatrix. haec substantias earumque naturas contemplatur inuisibiles: haec bene suada in consilio: quid sequi deceat: quid fugiendum nos edocet: haec sacra documenta nobis ostendit: haec diuinam quasi iudicium mentis habere potest: hanc ergo vocare scientiarum sapientiam congruit. per hanc deus amatur & colitur: quid melius? o mirabilis diuinorum scientia: o perspicax industria: o diuinae curiae disciplina: gloriaeque celestis: o felix salutarisque cognitio: tu quoque tramite regnum celeste petamus ostendis: tu dei magnalia. tu es praefecto caeteris scientiis anteposenda.

Non dubium est igitur operam doctrinis impendentes optimos habere virtutis: & sapientiae sentus: ciuitatibus humanitatis mores institueret: leges: equa iura: quibus ab sentibus nulla potest esse ciuitas incolumis: nec ut ait Plato domus quidem parua consistat. Homini tantum cetera inanimantia datum est scire: nolimus ergo scientiam fugere. quia non a scientiis alienantur: ab homine videtur alienari: & brutis adherere: qui vero scientias querit: hominibus adherens alienantur a brutis: & quasi semideus habet: tantum namque illitteratus abest a viro: ut ei pene contrarium sit. Unde cum Diogenes rudem quendam: & illitteratum in lapide sedentem prospiceret: lapis est inquit super lapidem: quid aliud significare volebat: nisi quod rudis & illiteratus lapidi comparatur.

Theologia

Mercurius
Trimegistrus.
Orpheus.

Exclamatio.

Petoratio.

Plato.

Diogenes.

	Arestoteles indoctū mortuo: Hieronym ⁹ iustā rusticita tē stellis: doctā vō iusticiā comparat firmamento. Etenī ponamus ante oculos vnūquēq; maiorū eruditissimorū q; nunq̄ a sciētiarū studio vacabāt: Quidā saxatiles erāt mōres ac solitudines incolētes: qdā diuitias opes & po tētias reliquebāt: vt facilius sciētis inseruirēt: sicuti. n. ager sine cultura: sic etiā homo sine doctrina. vtpote que omni arte certior. & melior est/ fructuosus esse nō potest	Aristote. Hierony.
Cato. Carneades	Quē studēdi cupiditas Catonē retinebat: quæ Cleātem Quæ paucitas victus Carneadē? Quid innumerabiles alios? Sed quantas vtilitates: copias: quot & quātos ho nores: quantas dignitates: authoritates: litteris m̄ci sint cōsecuti. longū esset dicere siue potius infinitū. Propē Grāmaticē græci Apollodorū venerabātur. Ob Astro logiam Atheniēses Beroso statuā pulcherrimā statuere Ob legū sciētiam Paulus patauinus: & Vlpian ⁹ iure ci uili celebratissimi. apud Alexand ⁹ Romanosq; Impato rem multū authoritate pollebāt: & ad romanā cōponen dam rempublicā iam labefactatā prædicto Alexandro plurimū auxilio fuerūt. Propter Pindari poesi magnus Alexāder cū raperet Thebas eiusdē Pindari familiā refer uauit. Aureā ob Socratis memoriā statuā Athenienses in tēplo collocauere. Straboni cognomēto Physico tre cēta dono talēta dedit Ptolomæus Philadelph ⁹ . ob me dicinā Hippocrates herculeos ē a Græcis honores cōse cutus. Gorgias aureā primus omniū statuā solidā Del phis instituit: tātus fuit artis oratorie questus. Mitridates philosophus rex fuit Bosphori cōstitut ⁹ . Eutim ⁹ poeta vuius est cōsecratus. In omibus deniq; ciuitatib ⁹ : omni tpe omnis apud duces: magistratus: reges: imperatores diuersas apud nationes: apud Caldeos: Assyrios He breos: Persas: Aegyptios: Græcos: Romanos: apud etiā deos: nedū apud homies maximo in præcio: maxie au/	Cleātes.
Apollodo. Berosus. Vlpianus. R. Impato.		
Pindarus.		
Socrates. Strabo. Ptolomeus Hippocra. Gorgias. Mitridates. Eutinus.		Philadet.

thoritatē eruditi om̄s extiterē: a quibus emolumenta sepe
sunt etiā maxima cōsecuti. Hinc sunt Lælij: Fabij: Sci-
piones: Porcij: Catones: Cicerōes: hic deniq; Cæsares
orti: Hic magnæ res publicæ: hic innumerabiles viri fã-
cti: hinc duo magni cōciues pōtiffices maximi Pi⁹ et A-
lexāder. Quæ dignissimi auditores cū tot tātosq; hono-
res: tot splēdores: atq; vtilitates & nobis: & priæ scien-
tiæ tribuā: atq; etiā laudes: quas nulla hominū facun-
dia: nulla viroꝝ ingenia satis possēt enarrare: quis dubi-
tet eas om̄i studio: opa: cura: industria deniq; omni esse
capessendas: tātū pfecto iocūditatis: atq; fœlicitatis ha-
bemus quātū doctrinæ virtutibus: & sapiētiæ incum-
bim⁹: hæc enī sunt & viuēti: & mortuo stabilia: hæc tā-
tum vnicuiq; ppria: hæc vera possessio: hæc vera sūt vi-
tæ præsidia: quibus neq; fortunæ tēpestas: neq; rerum
publicarū mutatio neq; belli vastatio nocere pōt. Quæ
qdē nec eripi: nec surripī possunt: neq; naufragio: neq;
incēdio amitti: nec tēporum pmutatiōe mutātur. Qui-
bus neq; alienis ī locis peregrini: neq; familiarib⁹ amif-
sis: & necessarijs iopes amicorū: sed sum⁹ ī om̄i ciuitate
ciues difficileq; fortunæ casus sine timore despici⁹.
Quib⁹ p̄diti qui sunt: soli sunt diuites: soli sapiētes: solē
vere fœlices. Nūc vobis om̄ibus q; placide me dignatū
estis audire q̄maximas ago: & habeo gratias. Dixi.

Pius
Alexander

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines and is too light to transcribe accurately.

KONSERW. WYK. J. BEDNARSKA - 2. ROMASZKO - 2018 -

SLUB

Wir führen Wissen.

Stadt Görlitz

GÖRLITZER SAMMLUNGEN
OBERLAUSITZISCHE BIBLIOTHEK

Uniwersytet
Wrocławski

245.

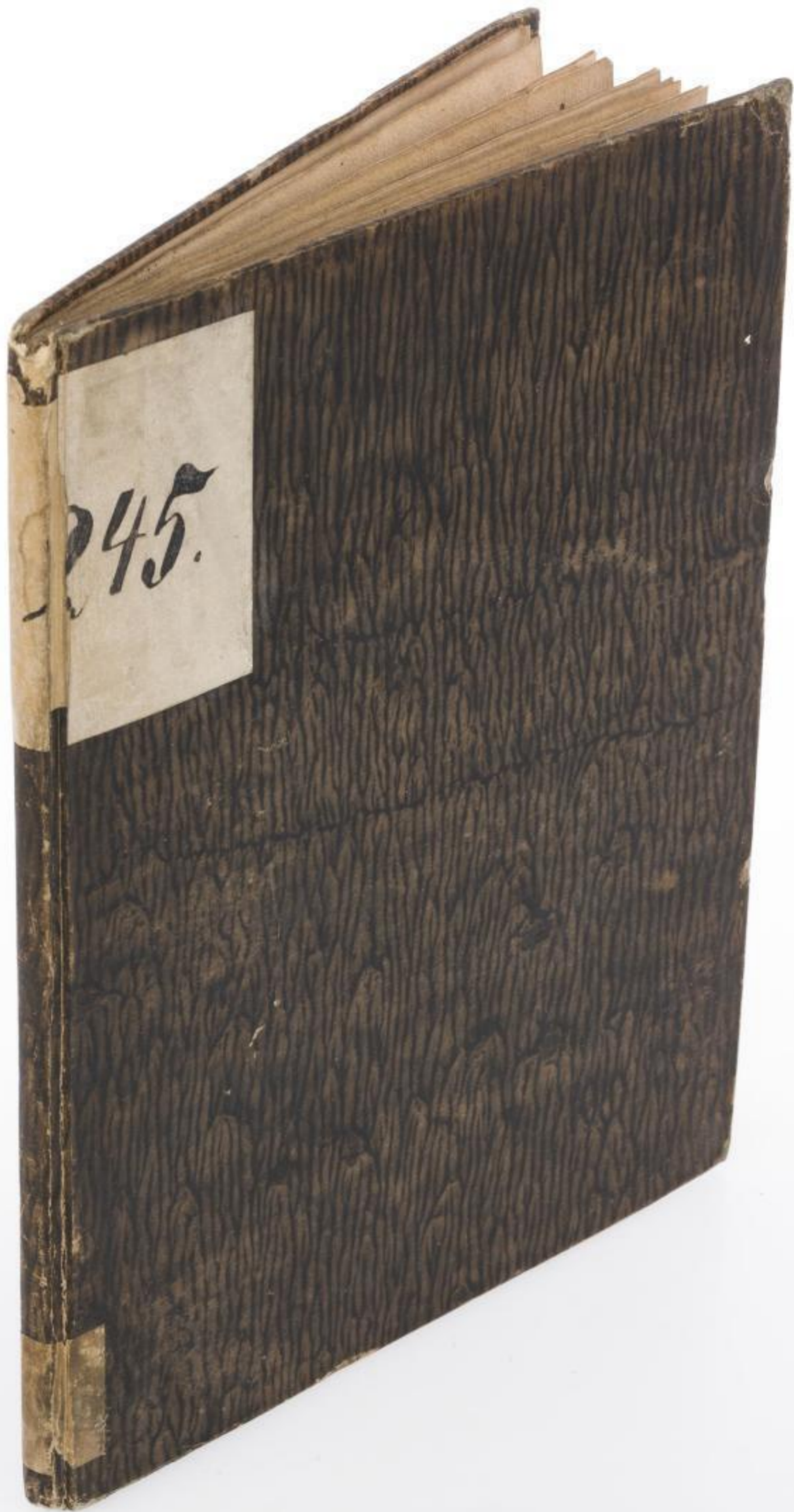

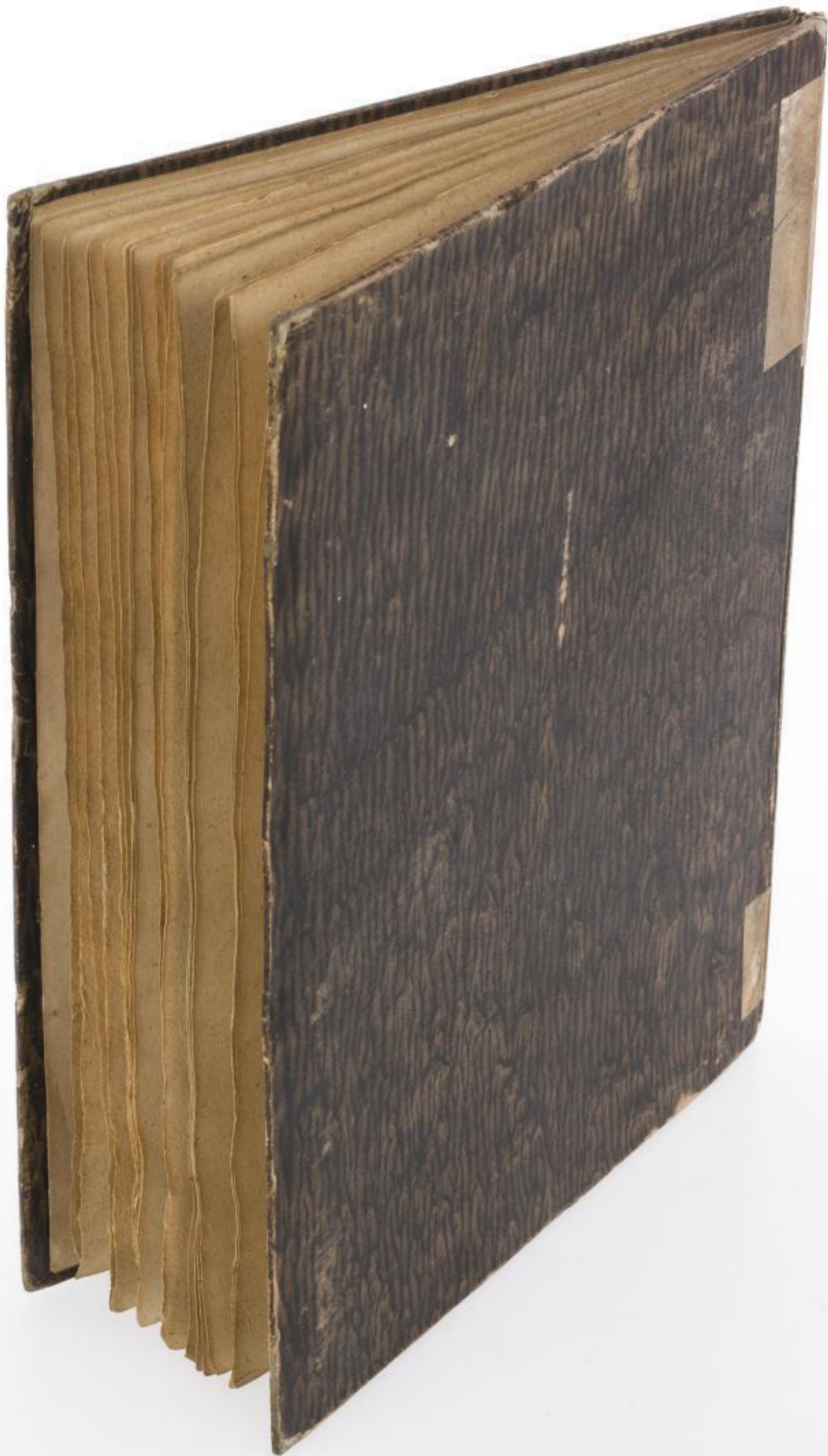

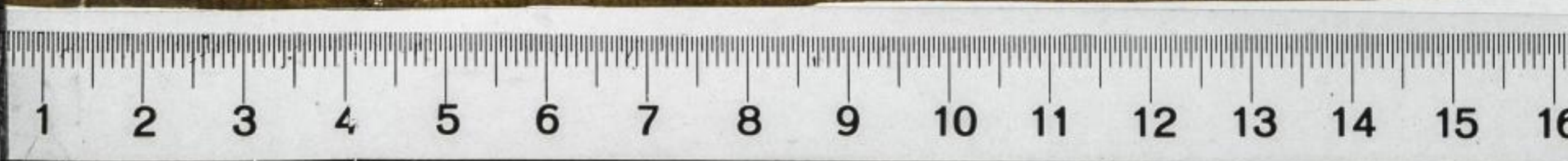

Io. Baptista abudum hexaficon

Pone malum virus procul hinc quicquid loquimur
Nec tunc cupis nec lectu accedat
Illum quod non tunc in domo a hinc
Oportet tunc tunc tunc tunc tunc tunc
Plus benigno legens parvis orcas minime
De **liber** **disciplinarum** **Oratio**

Luculentissima opulenta ex
Quiduis ad ingenia totum tunc tunc tunc
Hac lege tunc tunc tunc tunc tunc tunc
Quiduis ad ingenia totum tunc tunc tunc
Hac lege tunc tunc tunc tunc tunc tunc
Nec tamen ipse tunc tunc tunc tunc tunc
Invidiam tunc tunc tunc tunc tunc tunc
Tandem si durior tunc tunc tunc tunc tunc
Nos monens: monens: monens: monens: monens:
Nec mirum est peccat tunc tunc tunc tunc tunc
Bis super: tunc tunc tunc tunc tunc tunc
Quod nisi tunc tunc tunc tunc tunc tunc
Non prola tunc tunc tunc tunc tunc tunc
Si cupis tunc tunc tunc tunc tunc tunc
Sensit esse tunc tunc tunc tunc tunc tunc

Theodor
Plinius
Dionysius

... et varietates agri... Quod pedes metantur...
... oportet habere quod ferunt...
... magna est... dignitate...
... patet...
... numerum...
... habere...
... bill de

Isidorus
Strabo
Plato
Theophrastus
Saxo Grammaticus
Moeris

... etiam...
... Nisi...
... Aegyptus...
... Moeris...
... Pythagoras...
... Aegyptus...
... Philadelphus...
... Strabo...
... Anaximander...
... Eratosthenes...
... Strabo...
... Anaximander...
... Scipio

Isidorus

... Anaximander...
... Scipio...
... Eratosthenes...
... Strabo...
... Anaximander...
... Scipio

Aephestus
Diana

... Diana...
... Alexander...
... Alexandria...
... Boetius...
... Pythagoras...
... Iosephus

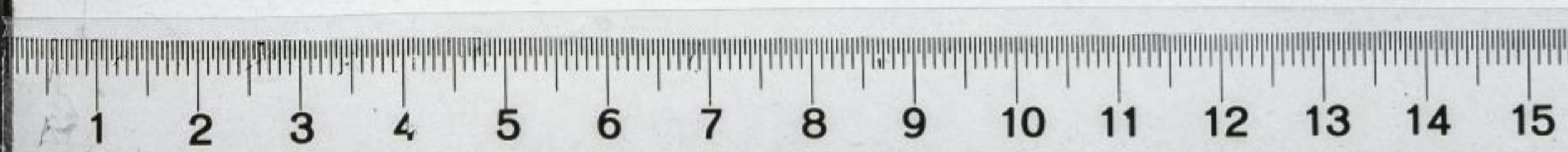
Plinius
Amphion

... Amphion...
... Boetius...
... Pythagoras...
... Iosephus

Isidorus
Theophrastus
Saxo Grammaticus
Moeris

Geometria
Diodorus
Vergilius
Pythagoras
Ptolemaeus
Eratosthenes
Strabo
Anaximander
Scipio

Dinostratus
Alexander
Musica
Boetius
Pythagoras
Iosephus

Ad hanc litteram

Sidlovina scholasticum Poloni Philip

Philippus Hieronymus

Quo dicitur

in hunc modum

Ex hoc fonte

Et hoc amicum

Qui omnia

Et hoc amicum

Et hoc amicum

Et hoc amicum

Et hoc amicum

Et hoc amicum

Et hoc amicum

Et hoc amicum

Et hoc amicum

Et hoc amicum

Et hoc amicum

Et hoc amicum

Et hoc amicum

Et hoc amicum

Et hoc amicum

Schola
amicorum
Mirus Ro
tus

Classis
Sidlovina

SW IV 4 27

1711

& ubi non fuerit dicitur pulcherrimum quod dicitur in hunc modum ad quod
 in athenis Polaris quod dicitur in athenis. Quod si nulli non confiteretur
 tales leges dicitur in omnibus partibus omniumque hinc inde. & sedia
 tenentur in hunc modum. Ad hunc modum fatuus dicitur in lege
 subestimas. et hoc quod dicitur in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc
 tenentur in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc modum. Ad hunc modum
 quod dicitur in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc modum. Ad hunc modum
 regere dicitur in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc modum. Ad hunc modum
 & oratoris bibant. Quod dicitur in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc
 frantibus in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc modum. Ad hunc modum
 finit. pigritiam dicitur in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc modum. Ad hunc
 lectum in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc
 dicitur in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc
 beo illa a. Phobus in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc modum. Ad hunc modum
 regimur in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc
 dicitur in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc
 ditionem in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc
 ut auctor est. Cuius dicitur in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc modum. Ad hunc
 sine eloquentia est consequutus: Quod ut de alijs taceam
 in hunc modum. Tullius in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc modum. Ad hunc
 ingratum Romano imperio in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc modum. Ad hunc
 potestatem in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc
 dignitate ex humilitate natalium & loci euectus in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc
 quid utilius in Romana repub: excogitari potest? Quo
 suadete legem Agraria hoc est in hunc modum. Ad hunc modum dicitur in hunc modum. Ad hunc
 ne tribus: Cuius lingue fulmen Catiline infregit auda
 ciam: & ipsum prescripsit Antoniū: Cuius nomine sup
 plicationes a senatu decrete sunt: Qui maximus honor vi
 ctoribus bello ducibus datur: Qui togato ante Cicero
 nem habitus est nemini: Demosthenē quoque admiraba
 tur Grecia: observabat Rex Persarū: & plurimus de eo
 apud Philippū sermo habebatur: cuius gloria tam cele
 bris pro omniū volitās extitit: ut anicula aquā ferens
 ita insuffurraverit alteri αὐτὸς ἐστὶ δῆμος θενος: hic est
 ille Demosthenes: & olim Gorgie Rh. toti Leontino a

Illicium fa-
cum die.

Oratoris
legi oratio
res.

Summa
Fulmine
Pulchre

Scriptio si-
ne eloquen-
tia insuavis.

Summa Ora-
toribus dig-
nitas.

Ingenium
Tullij par
R. Imperio

Supplicati-
ones in To-
ga Ciceroni

Hic est De-
mosthenes

B ij

